

הנחיות להפעלת מצגת "חידוד ישראלי" לכיתות ד'-ו'

מדריכות ומדריכים, מחנכות ומחנכים יקרים,

החטיבה לחינוך ולקהילה של קק"ל שמחה להגיש לכם אוסף של פעילויות ומשחקים לקראת יום העצמאות, המותאמים ללמידה מקוונת ומאפשרים לקיים הפעלה חגיגית, חווייתית ומשחקית גם בלמידה מרחוק באמצעות "זום" או אמצעים אחרים.

את הפעילות "חידוד ישראלי" אפשר לקיים גם בהדרכת מדריך קק"ל. להזמנת הדרכה, היכנסו לכאן: <https://tinyurl.com/yc69av5j>

המצגות מותאמות לעריכת פעילות חווייתית, מעשירה ומעניינת בת כ-45 דקות בנושאי ציונות, מדינת ישראל והישגי המדינה. כל מצגת מלווה בטבלת הסברים ופתרונות שבה תוכלו להיעזר כהכנה להפעלה ובמהלכה.

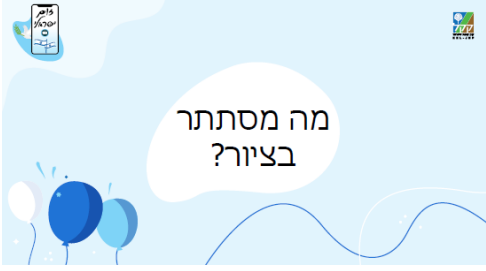
אתם מוזמנים להוריד את המצגת לשימושכם. תוכלו להוסיף, לשנות ולערוך, לבחור משחקים ופעילויות ולנהל את הפעילות בהתאם לאמצעים העומדים לרשותכם, ובהתאמה לסיטואציית ההדרכה ולקבוצה. לנוחיותכם, השקופית האחרונה המופיעה במצגת היא שקופית ריקה, שעליה תוכלו להוסיף תכנים משלכם ולשבץ אותם במהלך הפעילות כראות עיניכם.

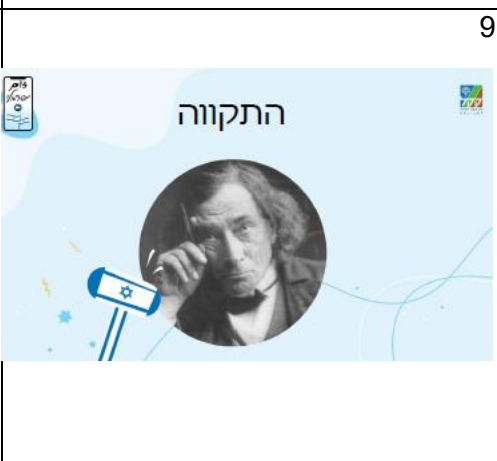
שימו לב: הסרטונים המשובצים במצגת מופיעים כקישורים ואינם מוטמעים במצגת עצמה. כדי שהם יפעלו באופן תקין עליכם לקיים את הפעילות במצב מקוון (אונליין) ולשתף את מסך הדפדפן בזמן הקרנת הסרטון. (כך יש לפעול גם אם הורדתם את המצגת למחשב).

מוזמנים להיכנס לאתר חינוך וקהילה של קק"ל, שבו תמצאו הפעלות, פעילויות ומשחקים נוספים ליום העצמאות: <https://tinyurl.com/5n7m9cea>

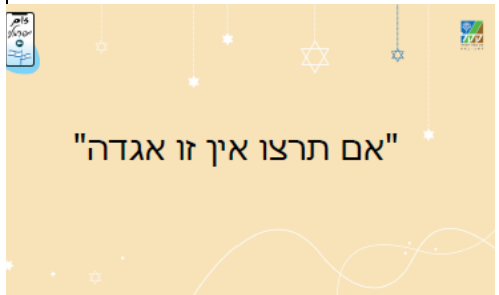
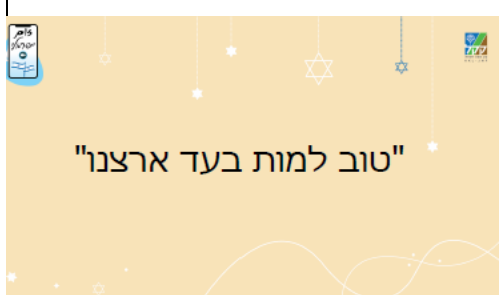
הנחיות למצגת לכיתות ד'-ו'

שקופית	הנחיות הפעלה
1	שקף פתיחה הסבירו מה עומד לקרות במפגש: בשנת 1948, שנת תש"ח, נוסדה מדינת ישראל, בית לאומי היסטורי לעם היהודי המפוזר בתפוצות. היום אנו חוגגים את יום העצמאות – חגה של מדינת ישראל – יום הולדת למדינה שלנו שהתברכה באנשים מיוחדים, בנופים נפלאים ובהישגים מרשימים. נציין את יום ההולדת ונחגוג אותו בחידות, שאלות, שירים ומשחקים.
2	מנהלים שיחה: אנחנו חוגגים את יום העצמאות של ישראל.

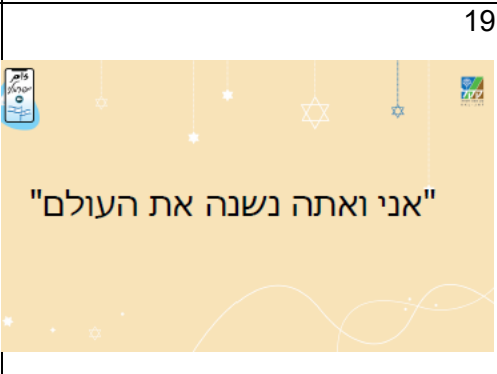
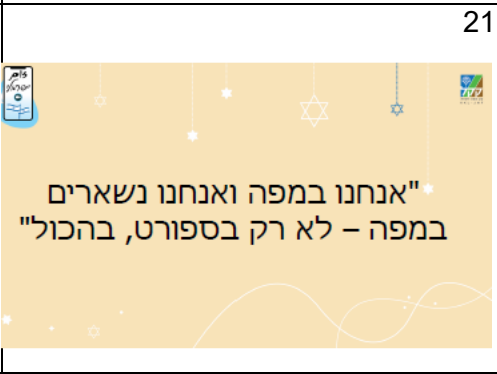
ספרו על החוויות שלכם בחגיגות יום ההולדת למדינה. מה אתם אוהבים במיוחד ביום הזה? יודעים איך חגגו ההורים שלכם את יום העצמאות בילדותם?	 חוגגים עצמאות איזה מנהג של יום העצמאות אהוב עליי במיוחד?
פתיחת החידון "מה מסתתר בציור?" בשקפים הבאים מסתתרים מושגים. נסו לזהות אותם. בשקף שיגיע אחרי כל שאלה, תתגלה התשובה הנכונה...	3 מה מסתתר בציור?
	4 איזה מושג מסתתר בחידת הציורים? צ + ו + ת
הפתרון: ציונות הציונות היא האידיאולוגיה שבבסיס התנועה הציונית, הדוגלת בשיבת העם היהודי למולדתו ההיסטורית בארץ ישראל, בבניית מדינה יהודית ובחידוש חיי הרוח והכלכלה. השם "ציונות" מבוסס על השם ציון, אחד משמותיה המקראיים של ירושלים. משקמה מדינת ישראל בשנת תש"ח, הוגשמה מטרה משמעותית של התנועה הציונית, אולם תפקידה לא הסתיים: התנועה הציונית ממשיכה לשאוף לחזק את המדינה ולעצב אותה כחברת מופת, בהתאם למשנתו של הרצל.	5 ציונות "אני רואה את מולדתי מחדש"
	6

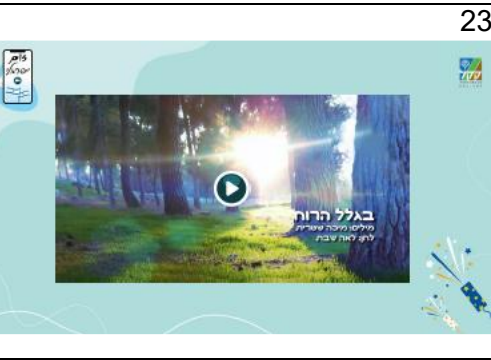
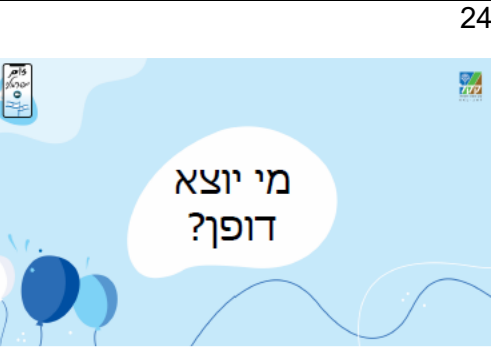
	
הפתרון: הקופסה הכחולה הקופסה הכחולה הייתה אמצעי לאיסוף תרומות עבור קק"ל, למטרת גאולת קרקעות בארץ ישראל. על הקופסה הודפסה מפת ארץ ישראל ועליה סומנו בכתמים חומים שטחי האדמה שקק"ל גאלה. במהלך השנים הפכה הקופסה הכחולה לסמלה של קק"ל.	7
הפתרון: הקופסה הכחולה הקופסה הכחולה הייתה אמצעי לאיסוף תרומות עבור קק"ל, למטרת גאולת קרקעות בארץ ישראל. על הקופסה הודפסה מפת ארץ ישראל ועליה סומנו בכתמים חומים שטחי האדמה שקק"ל גאלה. במהלך השנים הפכה הקופסה הכחולה לסמלה של קק"ל.	8
הפתרון: התקווה בתמונה: נפתלי הרץ אימבר, מחבר התקווה. התקווה הוא ההמנון הלאומי של התנועה הציונית, אשר הפך להמנון של מדינת ישראל. את מילות ההמנון (ששמו המקורי היה "תקוותנו") כתב המשורר נפתלי צבי הרץ אימבר ב-1878. מאוחר יותר הוא שולב עם השיר "התקווה". במקור היו לשיר תשעה בתים, אך רק שניים מתוכם נבחרו להמנון הלאומי. עם קום המדינה הפך השיר להמנון הלאומי של מדינת ישראל והוא הושר בטקס הכרזת המדינה בה' באייר תש"ח.	9
	10

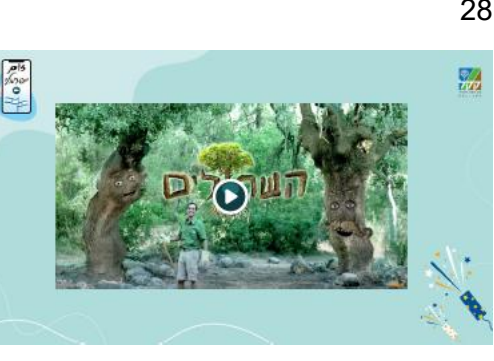
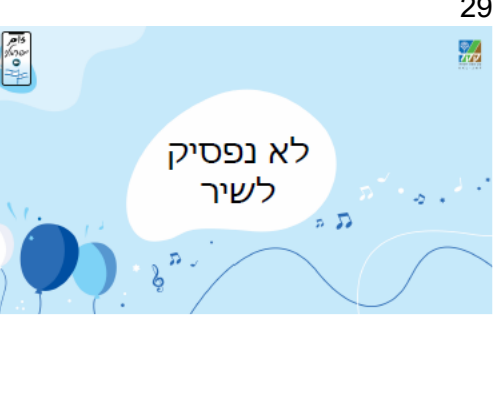
	איזה מושג מסתתר בחידת הציורים? פ + ב =
הפתרון: חלוץ	11 חלוץ
נצפה בסרטון המספר על בית קרן קימת בתל אביב – אולם האספות – המקום שבו נולדה מדינת ישראל. מדיוני הנהגת היישוב על מועד הכרזת המדינה ועד החתימה על הנוסח הסופי של מגילת העצמאות – כאן התרחשו כל האירועים המכוננים שקדמו לטקס הכרזת המדינה.	12 בית קרן קימת לישראל
לאחר הצפייה בסרט נשאל: מה קרה בבית קק"ל בתל אביב? התשובה הנכונה: הוחלט על הקמת המדינה ואושר הנוסח הסופי של מגילת העצמאות. לחיצה על התשובה הנכונה מפעילה מחיאות כפיים, לחיצה על תשובה שגויה מפעילה צליל של תשובה לא נכונה.	13 מה קרה בבית קק"ל בתל אביב? נערך אירוע ההכרזה על הקמת מדינת ישראל הוחלט על הקמת קק"ל נבחר הרמטכ"ל הראשון הוחלט על הקמת המדינה ואושר הנוסח הסופי של מגילת העצמאות
פתיחת החידון "מי אמר?" בשקפים הבאים נציג אמירות משמעותיות שנאמרו לאורך שנות הציונות וקיומה של המדינה. שאלו: מי אמר ובאיזה הקשר? בשקף שיגיע אחרי כל ציטוט, יתגלה של מי הוא...	14

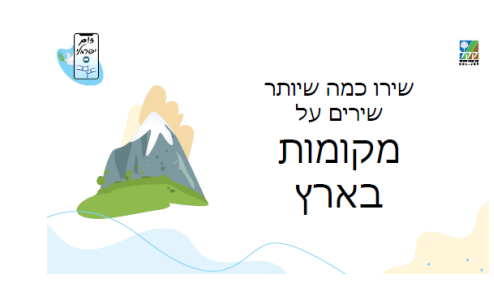
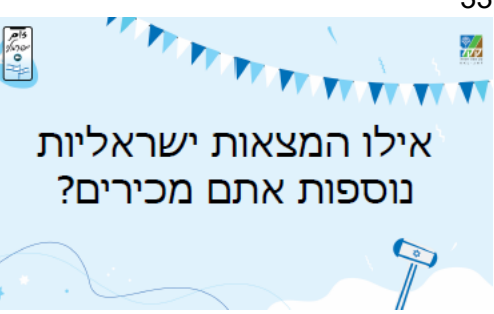
	 מי אמר?
	15 "אם תרצו אין זו אגדה"
הפתרון: בנימין זאב הרצל, חוזה המדינה בספרו אלטנוילנד (ארץ ישנה-חדשה), שהתפרסם ב-1902, מופיעה בעמוד הפתיחה הסיסמה, "אם תרצו – אין זו אגדה". ואילו ב"אחרית דבר", כותב הרצל: "חלום ומעשה אינם שונים כל כך כפי שנוטים לחשוב, כי כל מעשי בני האדם בחלום יסודם וגם אחריתם – חלום היא... ואילו אם לא תרצו הרי כל אשר סיפרתי לכם אגדה הוא, ואגדה יוסיף להיות."	16 הרצל, חוזה המדינה
	17 "טוב למות בעד ארצנו"
הפתרון: יוסף טרומפלדור "טוב למות בעד ארצנו" היא אמרת כנף וסיסמה בתרבות הישראלית, המבוססת על דבריו האחרונים של יוסף טרומפלדור. טרומפלדור היה ממייסדי הגדוד העברי, ממקימי "החלוץ" ומפקד ההגנה על תל חי ב-1920.	18

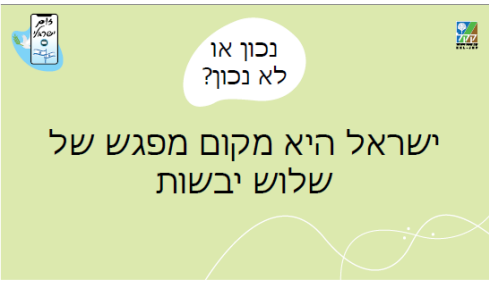
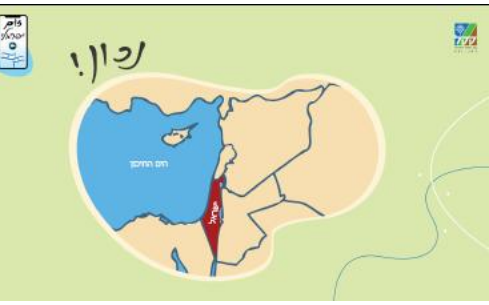
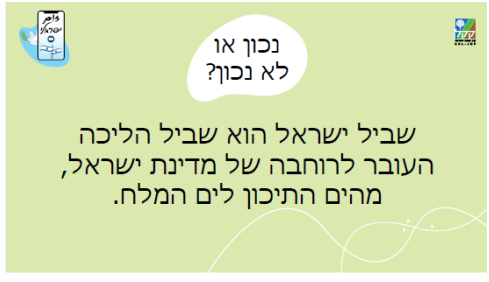
החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

ידו נקטעה בעקבות פציעה במלחמת רוסיה-יפן. בי"א באדר תר"פ השתתף טרומפלדור בקרב נגד פורעים ערבים שהגיעו לחצר תל חי. הוא נפגע בקרב ומת מפצעיו. טרומפלדור הפך לסמל של עמידת היהודים על נפשם. על שמו נקראים, בין היתר, תנועת בית"ר וקיבוץ תל יוסף.	
	19
הפתרון: אריק איינשטיין זמר, יוצר, פזמונאי, שחקן, קומיקאי ותסריטאי ישראלי. השיר "אני ואתה" נכתב על ידי אריק איינשטיין. השיר מבטא מסר פשוט ומשמעותי שלפיו אפשר לשנות את העולם ולהפוך אותו למקום טוב יותר, ולא צריך לפחד מהקשיים שבדרך.	20
	21
הפתרון: טל ברודי, לשעבר קפטן קבוצת הכדורסל מכבי תל אביב טל ברודי, שנולד בניו ג'רזי בארצות הברית, הוא כדורסלן עבר אמריקאי-ישראלי. בשנת 1977, כשהיה ברודי קפטן מכבי תל אביב בכדורסל, זכתה הקבוצה בגביע אירופה לאלופות	22

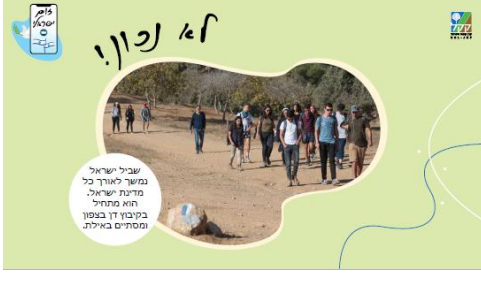
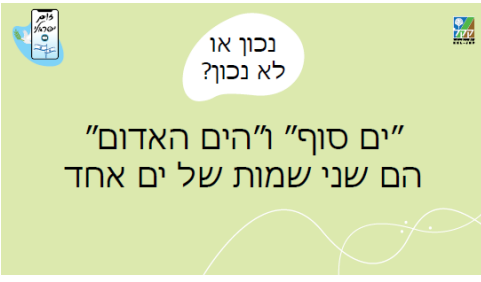
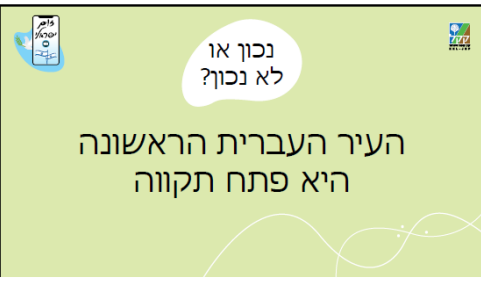
בפעם הראשונה בתולדותיה – לאחר שניצחה את הדוב הרוסי, צסק"א מוסקבה. בסוף המשחק הכריז טל ברודי במבטא אמריקאי: "אנחנו במפה ואנחנו נשארים במפה – לא רק בספורט, בהכול", המשפט הפך לחלק בלתי נפרד מאוצר הביטויים העברי.	
שרים יחד את השיר "רק בגלל הרוח"	23
פתיחת החידון "מי יוצא דופן?" בכל אחד מהשקפים הבאים יופיעו ארבע תמונות. אחת מהן יוצאת דופן. מומלץ לעודד את הילדים לחשוב על כיוונים נוספים ל"מי יוצא דופן?" כך נסייע להם לגלות חשיבה יצירתית ושונה...	24
הפתרון: דגניה פתח תקווה, באר שבע וכרמיאל הן ערים בישראל. דגניה הוא קיבוץ – הקיבוץ הראשון, אם הקבוצות והקיבוצים, אשר הניח את היסודות להתיישבות העובדת בישראל. הקיבוץ הוא צורת יישוב ייחודית לנו, שהומצאה בישראל. האם תוכלו להצביע על יוצאי דופן נוספים בתמונות?	25
הפתרון: מנחם בגין שמעון פרס, חיים ויצמן ויצחק בן צבי היו נשיאים בישראל. בגין היה ראש ממשלה שהביא את השלום עם מצרים. האם תוכלו להצביע על יוצאי דופן נוספים בתמונות? מנחם בגין היה פעיל בתנועה הרוויזיוניסטית, בראשותו של זאב ז'בוטינסקי, ממקימי האצ"ל	26

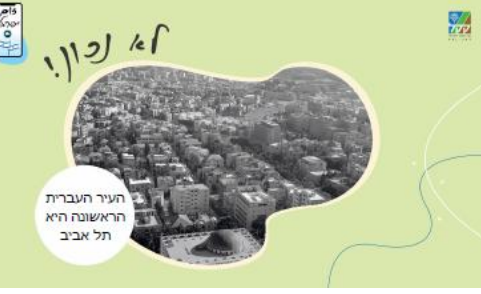
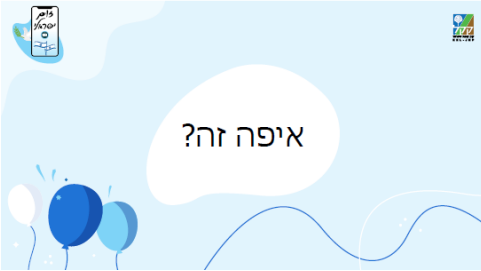
ומפקדו האחרון, ממקימי תנועת החירות ותנועת הליכוד. בשנת 1977 נבחר בגין לראשות ממשלת ישראל, בחירה אשר ציינה את המהפך הפוליטי במדינה (עליית הימין לשלטון). בגין חתם על הסכם השלום עם מצרים ובשנת 1978 זכה יחד עם אנואר סאדאת, נשיא מצרים, בפרס נובל לשלום. הוא כיהן בראשות הממשלה בעת "מלחמת שלום הגליל" וב-1983 התפטר מתפקידו והסתגר בביתו עד יום מותו.	איזו דמות יוצאת דופן? יצחק בן צבי מנחם בגין חיים ויצמן שמעון פרס
הפתרון: צה"ל ההגנה, האצ"ל והלח"י היו ארגוני מחתרת לפני קום המדינה בתקופת שלטון המנדט הבריטי בארץ. צה"ל, צבא ההגנה לישראל, הוקם על פי פקודת הממשלה הזמנית בחודש אייר תש"ח, מאי 1948, כשבועיים לאחר הכרזת המדינה. הפקודה כללה הוראה שעל פיה לא יתקיים כוח צבאי במדינת ישראל מלבד צה"ל, וכך הופסקה פעילותן של כל המחתרות. אנשיהן הצטרפו לצבא החדש, צבא ההגנה לישראל, שהוא הארגון המרכזי המופקד על שמירת ביטחונה של המדינה.	27 איזה ארגון יוצא דופן? לח"י אצ"ל צה"ל ההגנה
לפניכם סרטון מסדרת "השתולים" המציג את חשיבות ניקיון הטבע והיער אחרי בילוי ביום העצמאות. צפו עם התלמידים ושאלו: של מי האחריות על ניקיון הטבע והיער?	28
שקופית שער למשחקון "לא נפסיק לשיר" המשימה: לשיר כמה שיותר שירים שבהם מופיעה מילה מסוימת. אפשר לחלק את הקבוצה לכמה קבוצות מתחרות או להתייחס אל המשחק כאל כאתגר אישי. כל תלמיד בתורו מציין שם של שיר שהמילה המופיעה בהנחיה נכללת בו. הראשון שנשאר ללא רעיונות או חוזר על שיר שכבר הושר – נפסל. לחלופין אפשר לחלק את הילדים לקבוצות שבכל אחת מהן 5-8 ילדים. (אפשר להבדיל בין הקבוצות בעזרת וידיאו פילטר שונה לכל קבוצה.)	29 לא נפסיק לשיר

הצופים יכולים לעודד באמצעות שלטים/דגלים/תנועות.	
תלמיד או קבוצה בתורם שרים שיר שבזמנו מופיעה המילה דגל. המשחק מסתיים כשמשתתפי הקבוצה לא מוצאים שיר חדש עם המילה דגל.	30 שירו כמה שיותר שירים עם המילה דגל
תלמיד או קבוצה בתורם שרים שיר שבזמנו מופיעים מקומות בארץ. המשחק מסתיים כשמשתתפי הקבוצה לא מוצאים שיר חדש שבזמנו מופיעים מקומות בארץ.	31 שירו כמה שיותר שירים על מקומות בארץ
נצפה בסרטון המציג המצאות גדולות שהומצאו בישראל ושינו את העולם.	32
שאלו את התלמידים: אילו המצאות נוספות שאתם מכירים הומצאו בישראל? חלק ב' של הסרטון המצאות ישראליות ששינו את העולם: https://www.youtube.com/watch?v=KnJ_S5tz6t0	33 אילו המצאות ישראליות נוספות אתם מכירים?

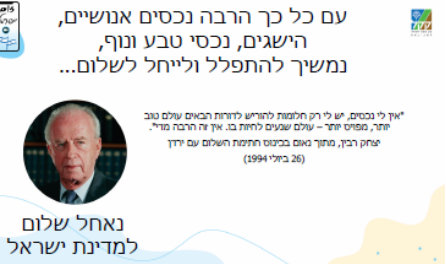
משחקון "נכון או לא נכון?" במשחק זה תוצג עובדה על המסך. התלמידים יצטרכו להגיד האם העובדה נכונה או לא. בשקף שיגיע אחרי כל שאלה, תתגלה התשובה הנכונה...	34
	35
נכון! ישראל היא גשר בין שלוש יבשות – אירופה, אסיה ואפריקה. לכן מגוון המינים (כל הצמחים והיצורים החיים) בישראל וסביבות הגידול בה עשירים וגדולים במיוחד.	36
	37
לא נכון! שביל ישראל עובר לאורכה של מדינת ישראל, מקיבוץ דן בצפון ועד אילת בדרום. זהו שביל הליכה ארוך בן כ-1,000 ק"מ. השביל, שנחנך ב-1995, חוצה מגוון תופעות נוף – הרים, יערות, יישובים, נחלים ומעיינות, ולאורכו משולבים ערכי טבע, מורשת, היסטוריה,	38

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

ארכיאולוגיה, ועוד. בשנת 2012 בחר המגזין "נשיונל ג'יאוגרפיק" בשביל ישראל לאחד מ-20 שבילי הטיול הטובים בעולם. מעבר ליופיו, השביל גם נחשב לאחד הקשים בעולם.	
	39
נכון! ים סוף, הים הדרומי ביותר בישראל, נקרא גם הים האדום. ים סוף הוא חלק מן הבקע הסורי-אפריקני. מי האוקיינוס ההודי חדרו אל תוך השבר באזור זה ויצרו את ים סוף. מימיו צלולים וחמים יחסית: טמפרטורות המים היא 20-26 מעלות צלזיוס. מפרץ אילת, השלוחה הצפונית של ים סוף, הוא פנינת טבע נדירה: יש בו שפע של אתרי טבע, שוניות אלמוגים ייחודיות ומגוון של יצורים חיים.	40
	41
לא נכון! תל אביב זכתה לכינוי "העיר העברית הראשונה" מכיוון שהייתה המיזם היהודי הראשון לבניית עיר בארץ ישראל בתקופת שיבת ציון המודרנית. בשנת 1907 התארגנה קבוצה של 60 משפחות, בשיתוף עם קרן קימת לישראל. הן רכשו אדמה באזור החולות הצופה אל הים, צפונית-מזרחית	42

ליפו. בשנת 1909 התחילו לבנות את השכונה החדשה, שנקראה "אחוזת בית".	
בשקפים הבאים תמצאו תמונות של מקומות בישראל. בקשו מהתלמידים לזהות מהו המקום המצולם בתמונה. בשקף שיגיע אחרי כל שאלה, תתגלה התשובה הנכונה...	43
	44
הכנסת הכנסת היא בית הנבחרים והרשות המחוקקת של מדינת ישראל. היא ממוקמת בירושלים. בכנסת 120 חברים, נבחרים ציבור, הנבחרים בבחירות כלליות ארציות, לפחות אחת לארבע שנים. תפקידיה העיקריים של הכנסת: חקיקה, פיקוח על פעולות הממשלה, בחירת נשיא המדינה ומבקר המדינה ודיון בענייני המדינה באמצעות ועדות הכנסת ועבודת המליאה.	45
	46

	מהו המבנה והיכן הוא ממוקם?
הגנים הבהאים בחיפה לאורך חופי מפרץ חיפה מקובצים יחדיו האתרים המקודשים לדת הבהאית – הגנים הבהאים בחיפה ובעכו והארכיון בחיפה. הגנים הבהאים בחיפה מוגדרים כאתר מורשת עולמי של אונסק"ו ואחד מאתרי התיירות הפופולריים בישראל. הגנים המרהיבים בנויים על טרסות על הר הכרמל, המוליכות למקדש של בני הדת הבהאית.	47
	48 מהו המבנה והיכן הוא ממוקם?
היכל הספר בירושלים היכל הספר הוא אגף של מוזיאון ישראל. ההיכל נבנה בשנת 1965 לשם שימורן של מגילות מדבר יהודה וכתבי יד עתיקים של התנ"ך, והצגתם לקהל. צורתו הייחודית של המבנה מסמלת את מכסי הכדים שבתוכם נמצאו כמה מן המגילות. הכניסה להיכל מעוצבת כמערה, הרומזת על האתר שבו נמצאו המגילות. גם מיקומו של היכל הספר, בסמוך לכנסת, למשרדי הממשלה ולספרייה הלאומית, מעיד על החשיבות המיוחסת למגילות העתיקות השמורות בו.	49
	50

	
אגמון החולה מפעלה הגדול של קרן קימת לישראל בעשור הראשון למדינה היה ייבוש ביצות החולה והכשרת אדמות העמק הבוצי לשטחים חקלאיים. בשנת 1993 חזרה קק"ל אל עמק החולה והציפה מחדש 1,000 דונם. התוצאה הייתה ברוכה לאזור, שכן אזור ההצפה הפך מחדש לשטח חניה לעופות נודדים ואתר טבע ייחודי. כמו כן, נמנע זיהום הכינרת מן הכבול, שהיה גורם מזהם לפני ההצפה. כיום אפשר לצפות בפארק האגמון בציפורים הנודדות בחורף מאירופה לאפריקה ובחזרה לקראת הקיץ, בצמחים ובעלי החיים הייחודיים לאזור, כמו הג'מוסים.	51
שרים יחד את השיר "שלום לך ארץ נהדרת"	52
מסבירים לתלמידים שבישראל יש לנו כה הרבה – הישגים, טבע, ואנשים נפלאים. בבואנו לחגוג את יום העצמאות נשים במרכז את השאיפה להגשמת ערך השלום לצד הערכים של עצמאות, שיוויון וצדק, ציונות ואהבת הארץ. נמשיך לשאוף ולפעול למען שלום על ישראל.	53

קרן קימת לישראל
K K L - J N F

אתר קק"ל לחינוך וקהילה: <https://www.kkl.org.il/education>